

'Fide üretiminde dikkat edilmesi gerekenler'

Автор(и): Таня Динова, гл. експерт в дирекция „РЗ и контрол“ към БАБХ

Дата: 16.03.2014 *Брой:* 3/2014

- Bitki koruma ürünlerini üretimde uygulayan tarım üreticileri, sadece ilgili üründe, zararlıda ve ilgili dozda kullanımına izin verilen, Bulgaristan Gıda Güvenliği Ajansı'nın (BGGA) web sitesinde yayınlanan **"Piyasaya Arz ve Kullanım İçin Yetkilendirilmiş Bitki Koruma Ürünleri Listesi"**nde yer alan bitki koruma ürünlerini kullanmakla yükümlüdür: <http://www.babh.government.bg>
- Bitki koruma ürünlerinin satın alınması, sadece bu faaliyet için lisans sahibi olan ve **BGGA** web sitesinde yayınlanan **"Bitki koruma ürünlerinin toptan ticareti, bir tarım eczanesinde perakende ticareti, bitki koruma ürünlerinin yeniden paketlenmesi ve alanların, tesislerin ve bitkisel ürünlerin zararlılara karşı fumigasyonu ve dezenfeksiyonu için lisans almış firmalar listesi"**nde yer alan tüccarlardan yapılmalıdır.

Fide Üretiminde Bakım

Hastalı

k/Zarar Etmen

Belirtiler/Zarar

Yaşam Döngüsü

lı

Fide

Gerçek Çökerten

Kök

Çürükl

üğü

(Çöker

ten)

Phythium,
Phytophthora,
Rizoctonia,
vb.

- gövdenin toprak yüzeyinin hemen üstünde veya biraz altında çürümesi
- daha sık, narin, yüksek sıcaklık ve nemde yetiştirilen fidelerde gözlenir

- etmenler yaygındır
- özellikle nemli ve organik maddece zengin toprakta, yaklaşık 25 °C sıcaklıkta ve yetersiz ışıktaki yoğun şekilde çoğalırlar

Enfeksiyöz olmayan hastalık

Sahte Çökerten

- gövde iplik gibi inceler ve bitki kök boşluğu ve biraz üstündeki bölgede devrilir
- etkilenen bölgeler kurudur
- hasarlı bölgeden saprofit organizmalar girebilir
- yüksek sıcaklık, kuraklık ve toprak yüzeyinin aşırı ısınması durumunda ortaya çıkar
- başlangıçta tekil bitkiler "devrilir", daha sonra komşularına yayılır, onlar da sonradan kurur ve yastıkta boş noktalar kalır
- çökerten daha yaşlı fide bitkilerine de saldırır
- onlarda, iletim demetlerini etkilemeden gövdenin tabanındaki kabuk ölür

- daha sık, aşırı büyümüş ve narin fideler çökertenden daha çok etkilenir
- biberlerde, zarar yüksek hava nemi ve artan sıcaklıklarda daha fazladır
- tek taraflı azotla gübrelenmiş ve yetersiz ışıktaki yetiştirilen bitkilerde de hastalığa karşı duyarlılık artmıştır

Fide Üretiminde Bakım

- bu tür fideler solmaz, ancak büyümeleri durur ve bir süre sonra solar ve kururlar
- Tohumların optimum yoğunlukta ekilmesi. Domateslerde toprak patojenlerine karşı *Flouzan FS – 180 ml/100 kg* tohum ürünü ile tohum dezenfeksiyonu.
- Fidler dezenfekte edilmiş torf-toprak karışımlarında yetiştirilmelidir.
- Toprak dezenfeksiyonu için (bitki bulunmayan durumda) çelik-cam seralarda, kök-ur nematodları, toprak patojenleri ve yabancı ot tohumlarına karşı *Nemazol 510 – 8–10 l/dekar* ürünü kullanılır, yüksek doz toprak patojenlerinin baskın enfestasyon olduğu durumlarda uygulanır. Uygulayıcı ile sürülerek ve ayrıca damla sulama sistemleri aracılığıyla uygulanır, ardından sürülür veya polietilen ile örtülür.
- Çıkıştan sonra, yetiştirme tesislerinde optimum sıcaklık (18–20 °C) ve toprak neminin tarla kapasitesinin yaklaşık %70'i civarında tutulması.
- Sulama, kısa süreli aşırı sulamayı ve ardından uzun süreli kuraklığı önlemek için az miktarda su ile yapılmalıdır.
- Toprak ve hava sıcaklığı arasındaki fark 6–8 °C'yi geçmemelidir.
- Yetiştirme tesislerinin düzenli havalandırılması ve gerektiğinde gölgeleme yapılması.
- Sebze bitkilerinde kotiledon aşamasında fidelerin koruyucu ilaçlamaları bakırlı fungusitlerle yedi günde bir yapılabilir.
- Çökerten görülürse, hasta bitkiler uzaklaştırılır, lekeler %3'lük mavi taş veya amonyum nitrat çözeltisi ile yakılır, sulama azaltılır ve sağlıklı bitkiler domateslerde toprak patojenlerine karşı yetkilendirilmiş sistemik bir fungusit olan *Proplant 722 SL – %0.1 – 5 l/m2* çözeltisi ile muamele edilmelidir.

Hastalı

k/Zarar Etmen

Belirtiler/Zarar

Yaşam Döngüsü

lı

Yaprak fam.

Bitleri Aphididae

- beslenme sonucu klorotik lekeler ve yaprak deformasyonlarına, bitkilerin bodur kalmasına ve solmasına neden olurlar
- yaprak bitlerinin salgıladığı "tatlımsı özsu" ile yaprak yüzeyinin kirlenmesi

- yaprak bitleri tehlikeli viral hastalıkların vektörleridir

Mücad

ele:

- Fide yastıklarında tekil örnekler tespit edildiğinde, hemen ilaçlama yapılmalıdır.
- Son ilaçlama, fideler tarlaya çıkarılmadan hemen önce yapılır.
- Yastıkların çevresindeki ve içindeki, korunma için uygun bir ortam ve viral enfeksiyon kaynağı olan yabancı ot bitki örtüsünün yok edilmesi.
- **Kayıtlı afisitler:** *Actara 25 WG – 20 g/dekar (seralarda damla sulama sistemi ile uygulama için), Biskaya 240 OD – 60 ml/dekar, Vaztak Nov 100 EC – 30 ml/dekar, Danadim Progress 400 EC/Rogor L 40 – %0.075, Deca EC – 50 ml/dekar, Decis 100 EC – 7.5 – 17.5 ml/dekar, Confidor Energy – 60 ml/dekar, Mavrik 20 F – %0.02, Mospilan 20 SP – %0.0125, Mospilan 20 SG – 20*

Fide Üretiminde Bakım

g/dekar, Nexide 015 CS – 20 ml/dekar, Sumi Alpha 5 EC/Sumicidin 5 EC – %0.02, Fury 10 EC – %0.015, Hypo SP – 12.5 g/dekar.

Hastalı

k/Zarar Etmen
lı

Belirtiler/Zarar

Yaşam Döngüsü

Kök-Ur
Nemat
odları

Meloidogyne
spp.

- bitki köklerinde ur adı verilen şişkinlikler ve deformasyonlar oluşumu
- bitkilerde öz su akışının bozulması, topraktan su ve besin alımının azalması
- şiddetli enfestasyonda büyüme yavaşlar, yapraklar sararmaya ve solmaya başlar

- toprak üstü kısımlardaki belirtilerin ortaya çıkışı, topraktaki nematod yoğunluğuna ve agroiklim koşullarına (sıcaklık, nem, toprak tipi vb.) bağlıdır

Mücad
ele:

- Fide ve sebze yetiştiriciliği yapılacak alanların toprak analizi.
- Dayanıklı çeşitlerin kullanımı.
- Serada sebzelerde kök-ur nematodlarına karşı kayıtlı nematisitlerle fide üretimi için ayrılan toprağın dezenfeksiyonu: *Basamid Granulat – 50–70 kg/dekar*, dikimden 45-50 gün önce, *Bio Act WG – 0.4 kg/dekar*, dikimden 14 gün önce toprak işleme, 10–50 l çalışma solüsyonu ile püskürtülür ve 10–15 cm derinliğe karıştırılır, *Mocap 10 G – 5–8 kg/dekar* – dikimden bir hafta önce uygulanır; *Nemazol 510 – 8–10 l/dekar* (mevcut miktarlar için son kullanma tarihi: 31.12.2014), uygulayıcı ile sürülerek ve ayrıca damla sulama sistemleri aracılığıyla uygulanır, ardından sürülür veya polietilen ile örtülür.

Hastalı

k/Zarar Etmen
lı

Belirtiler/Zarar

Yaşam Döngüsü

Danab Grillotalpa
urnu grillotalpa

- soğuk yastıklarda, seralarda ve tarlada yetiştirilen tüm sebze bitkilerine saldırır

- kışlayan bireyler, havaların ısınmasıyla ilkbaharda aktif hale gelir ve fide üretimi için yetiştirme tesislerinde Şubat ayında bile bulunurlar

Mücad
ele:

- Danaburnunun tünellerini ve yuvalarını yok etmek ve çeşitli evrelerini ortadan kaldırmak için iyi toprak işleme.
- Toprağa kabın üst kenarına kadar gömülü su tuzaklarının küçük alanlarda kullanılması veya zararlının toplandığı gübre yığınlarının serpilmesi.
- Kayıtlı hazır yemin uygulanması: *Mesuroi Schneckenkorn 4 G – 250 g/de*